

In een broeierige kamer van het tehuis voor daklozen ligt een Chinees te sterven. Hij weegt nog amper twintig kilo. Zodra het woord ziekenhuis valt, begint hij heftig te protesteren. Teo Meijer stelt hem in gebroken zinnen gerust. "Nee, jij niet naar ziekenhuis. Jij hier blijven". Hij wijst naar een boeddha-beeldje op een tafel naast het bed van de stervende. "Zie je?" Iedere keer is hij weer verbaasd over de geestkracht van de tot op het bot vermagerde man. Voor hem het bewijs dat mensen thuis moeten sterven. Desnoods in een tehuis voor daklozen, als het zo uitkomt, maar niet een ziekenhuis. "De Chinees zal hier op z'n chinees dood gaan", belooft hij. Hij heeft zich voldoende verdiept in Oosterse rituelen rond het levenseinde om dat mogelijk te maken. "Ik heb een bepaalde verzorgingsdrift. Als kleine jongen had ik dat al, als ik ergens in de stad een zwerfver tegen kwam, ging m'n hart open. Dan gaf ik ze een kwartje, terwijl ik wist dat ze er drank voor kochten. Ik voelde nu eenmaal een enorme verwantschap. Vroeger op het Waterlooplein zag ik ze vaak. Ik praatte met ze. Het waren gezellige mensen. De meeste thuislozen zijn gezellige mensen. Ze zijn alleen door de maatschappij wat achterdochtig gemaakt".

Sinds 1970 verkeert Theo Meijer vrijwel dagelijks onder daklozen. Met een leren jas die volgens hem dateert uit 1942, ziet hij er sjofel genoeg uit om tijdens zijn nachtelijke rondgang door de stad, gelijk hun vertrouwen te winnen. Toch probeert hij allermindst de thuisloze te imiteren. De rest van zijn outfit is, wat hij noemt, "redelijk alledaags".

Voordat hij 's avonds de stad in trekt, leegt hij zijn zakken. Zelfs z'n trouwring gaat af. "Ik wil op geen enkele manier de indruk wekken dat er bij mij iets te halen valt". Alleen een identiteitskaart van HVO heeft hij bij zich. "Om me kenbaar te maken aan een dakloze die bang is dat ik een dealer of een homo ben, of voor het geval de politie me aanhoudt".

Terwijl hij rondkijkt op het Centraal Station, onder de viaducten en in de metrostrations, zet hij zijn speciale antenne uit voor de echte daklozen onder het duistere volk dat 's nachts bij elkaar beschutting zoekt. Een praatje over het weer, daar begint hij meestal mee. "Je ligt hier nou wel", zegt hij dan, "maar het hoeft niet. Je kunt ook ergens anders slapen". En, gelijk erachter aan: "We schrijven je niet in. We registreren niemand". "Want daar zijn ze bang voor, hè. Veel daklozen hebben problemen met justitie of denken dat ze daar problemen mee hebben. Die angst is niet he-

Theo Meijer

Als het kwik onder nul zakt komt in Amsterdam de coördinatiegroep koudecrisis-opvang in actie. Dit samenwerkingsverband van Hulp voor Onbehuisden (HVO), Leger des Heils en Vincentiusvereniging is in het leven geroepen toen tijdens de strenge winter van 84/85 bleek dat lang niet alle daklozen 's nachts een onderkomen kon worden aangeboden. Vorig jaar boekten de deelnemende instellingen in de langdurige vorstperiode rond de 3000 overnachtingen. Toch blijven er, ondanks de getroffen voorzieningen, mensen in de kou liggen. Coördinator Theo Meijer van HVO schat hun aantal op enkele tientallen. Twee keer per week zwerft hij door donker Amsterdam langs de verblijfplaatsen van deze ontheemde stedelingen en biedt ze een warm bed aan. In dit jaar van de daklozen heeft hij één wens: een bus, voorzien van een paar banken, een keuken en een mobilfoon.

tekst en foto Jinke Hesterman.

Koude crisis

lemaar onterecht want justitie kan wel eens heel vervelend wezen. Wij zouden het liefst een soort vrijplaats willen. Niet voor criminele figuren, maar wel voor die verpauperde mensen die misschien wel wat uitgehaald hebben, maar die je toch niet kapot wil laten vriezen. Justitie zou daar wat soepeler in moeten zijn. Zolang dat niet het geval is blijft er een aantal mensen dat niet op mijn aanbod in gaat. En dan heb je nog die daklozen die liever 's nachts op een verlaten plek liggen te maffen dan dat ze iets met een hulpverlenende instantie te maken krijgen. Vorige week had ik op het CS een mannetje op twaalf bij elkaar. Van die groep wilder er maar twee de nacht in een bed slapen. Ik blijf dan niet zeiken. Ik heb verteld waar ze naar toe kunnen. Ze weten de weg. Ik maak ze attent op de dagopvang van de Vincentiusvereniging. Geweldig is dat. Alles kan daar. Trouwens ook met het Leger des Heils hebben we de laatste tijd een goede samenwerking. Ze zijn heel wat toleranter geworden.

"Als ik merk dat mensen het buiten lichamelijk aan kunnen, dan heb ik daar weinig moeite mee. Het hangt heel erg van hun lichamelijke én geestelijke conditie af. Soms moet je acuut handelen en dat doe ik dan ook. Ik heb wel eens drie kwartier met een man moeten praten om hem zo ver te krijgen dat hij met me meging. Maar vaak zijn het net vogeltjes. Als je een vogeltje op straat vindt, is het toch ook makkelijk te pakken?"

Daarom zou het zo handig zijn, legt Theo Meijer uit, als hij ter plaatse mensen wat warmte kon bieden. Hij heeft zijn zinnen nu gezet op een bus. Een gemeentebus, ingericht als huiskamer en EHBO-post, met een klein keukentje en voorzien van een mobilfoon, zodat hij direct kan informeren waar een bed vrij is. Dat moet toch mogelijk zijn in het jaar van de daklozen? "Ik heb liever een bus dan een rapport of weer een onderzoek. Ik denk dat de daklozen zelf ook liever iets hebben dat praktisch is".